

Revista noastră a publicat, în ultimele numere, articole, declarații, comentarii pe marginea istoricei Expuneri a Secretarului General al partidului la ședința activului central de partid și de stat din 3 august 1978. În continuarea acestora, publicăm articolul scris de conf. dr. Constantin Florea, redactor-șef adjunct al revistei „Era socialistă”, venind astfel și în întâmpinarea solicitărilor participanților la învățămîntul ideologic din teatre.

ROMÂNIA SOCIALISTĂ — FACTOR ACTIV AL AFIRMĂRII UNEI POLITICI NOI, CU ADEVĂRAT DEMOCRATICE, ÎN VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

de CONSTANTIN FLOREA

Omenirea străbate în prezent o perioadă deosebit de complexă și contradictorie sub aspectul proceselor și tendințelor dezvoltării sale istorice, al problemelor care confruntă popoarele și națiunile lumii. Profundele mutații revoluționare, sociale și naționale, intervenite în ultimele decenii, au determinat mari schimbări în raportul de forțe pe arena mondială, au creat în lume o situație nouă, radical diferită de cea existentă înaintea celui de-al doilea război mondial. O caracteristică definitorie a situației internaționale a devenit afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a pune definitiv capăt politicii imperialiste, colonialiste și neocoloniale, de dominație și dictat, de a deveni stăpîne pe bogățiile naționale, pe destinele proprii. Totodată, în ultima vreme asistăm la un proces de ascuțire a contradicțiilor economice și politice dintre diferite state și grupări de state, la accentuarea puternică a tendințelor de reîmpărțire a zonelor de influență și dominație, la o creștere a stării de nesiguranță și instabilitate în relațiile internaționale.

Caracterul contradictoriu al evoluției internaționale contemporane impune astăzi, mai mult decît oricînd în trecut, intensificarea luptei popoarelor pentru afirmarea unei politici noi, cu adevărat democratice și echitabile, de înțelegere și colaborare între toate popoarele și națiunile lumii, pe baza deplinei egalități în drepturi, respectării independentei și suveranității naționale, nemamestecului în treburile interne ale altor state, renunțării la forță și la amenințarea cu

forța. Experiența istorică, evenimentele atestă pe deplin că numai promovarea unei astfel de politici, impusă în mod obiectiv de cerințele dezvoltării sociale actuale, poate asigura raporturi strînse, de prietenie și colaborare, între toate statele, salvagardarea securității și păcii generale, înaintarea omenirii pe calea progresului. „Este clar — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — că forțele progresiste, revoluționare, țările socialiste trebuie să sprijine această politică, să facă totul pentru impunerea și generalizarea ei pe scară mondială. În ce o privește, România este angajată ferm pe această linie și nu va precupeți nimic nici în viitor pentru instaurarea unei politici noi, cu adevărat echitabile și democratice, în viața internațională”¹.

Activitatea consecventă a României socialiste pentru statornicirea unui nou curs pe arena internațională, pentru soluționarea constructivă a problemelor mondiale, este indisolubil legată de întreaga operă de dezvoltare a patriei noastre pe calea socialismului, a progresului multilateral, material și spiritual. Angajat cu toate forțele sale în îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale a partidului, poporul român este profund interesat în asigurarea unui climat de securitate, în statornicirea unor relații noi între state — cerințe de prim ordin pentru edificarea cu succes

¹ Nicolae Ceaușescu, „Expunere la ședința activului central de partid și de stat”, 3 august 1978, Ed. Politică, 1978, p. 7.

a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea patriei spre comunism.

Directiile și coordonatele fundamentale ale politicii externe a partidului și statului nostru au fost reafirmate cu claritate și deosebită forță, pe baza unei ample analize științifice, în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința activului central de partid și de stat din 3 august a.c. — contribuție de excepțională valoare la îmbogățirea tezaurului de idei și experiență al mișcării comuniste și muncitorești mondiale, al forțelor socialismului. Aprecierile și concluziile cuprinse în acest remarcabil document, cu adevărat programatic, purtând amprenta gândirii revoluționare, profund novatoare, a secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dau o nouă strălucire întregii activități internaționale a partidului și statului nostru. exprimă cu pregnanță unitatea dialectică dintre politica internă și externă a P.C.R., reflectă hotărârea nestrămutată a României de a acționa neobosit și în viitor pentru triumful cauzei socialismului, progresului și păcii, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

În concordanță cu interesele fundamentale ale poporului, cu cerințele păcii și progresului, România promovează o politică externă de largă deschidere și perspectivă, de extindere și aprofundare, pe multiple planuri, a relațiilor sale cu toate statele lumii, de participare crescând la colaborarea economică și tehnico-științifică mondială, la circuitul universal de valori spirituale. Țara noastră dezvoltă continuu relațiile de prietenie, colaborare și solidaritate cu toate țările socialiste, acționează cu consecvență pentru depășirea divergențelor și soluționarea problemelor existente între țările socialiste, pentru întărirea coeziunii și unității acestor țări — factor de cea mai mare însemnătate în creșterea forței și influenței socialismului pe arena mondială, în accelerarea schimbărilor înnoitoare din viața internațională. În același timp, în activitatea internațională a României un loc important îl ocupă extinderea și adâncirea relațiilor de colaborare cu noile state suverane, cu țările în curs de dezvoltare și nealiniate, în lupta împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neo-colonialiste, pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru progres, pace și securitate în întreaga lume. În spiritul principiilor coexistenței pașnice, statul român dezvoltă, de asemenea, relațiile politice, economice, tehnico-științifice cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate țările, fără deosebire de orînduire socială.

Temelia permanentă a raporturilor internaționale ale României o formează principiile depline egalități în drepturi, respectării independenței și securității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forță. Aplicarea fermă și generalizarea acestor principii în viața internațională reprezintă chează

afirmării depline a unor relații și a unei politici noi, de colaborare egală în drepturi între toate statele, constituie garanția păcii și securității în întreaga lume.

Politica României, de dezvoltare, pe baze noi, a relațiilor cu toate țările lumii, a rezistat cu succes încercării timpului, și-a dovedit pe deplin justetea, valențele sale constructive, concordanta sa cu cerințele construcției noi orînduirii, cu dezideratele de pace și progres ale tuturor popoarelor. Această politică reprezintă, se poate spune, un exemplu de înțelegere profundă a imperatiilor dezvoltării contemporane, înscriindu-se ca un aport de cea mai mare valoare la teoria și practica restructurării progresiste a relațiilor internaționale contemporane. O dovedesc în mod grăitor amploarea și dinamismul relațiilor externe ale țării noastre — relații care s-au ridicat pe o treaptă calitativă superioară în perioada jalonată de Congresele IX, X și XI ale P.C.R. —, prestigiul fără precedent de care țara noastră și președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se bucură astăzi în rîndul popoarelor și statelor lumii.

Marile succese raportate de România în edificarea noii orînduirii, ca și în afirmarea sa tot mai activă în concertul națiunilor lumii, sînt indisolubil legate de activitatea strălucită, remarcabilă, pătrunsă de înaltă responsabilitate patriotică, comunistă, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de rolul hotărîtor al secretarului general al partidului nostru în elaborarea și înfăptuirea întregii politici interne și externe a partidului și statului. Concepția științifică, revoluționară, marcată de un pronunțat spirit creator, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, inițiativele și acțiunile sale concrete, constructive, de larg ecou mondial, întîlnirile și convorbirile sale cu conducători de state și șefi de guverne, cu personalități de frunte ale opiniei publice mondiale, își pun o amprentă decisivă asupra întregii activități internaționale a României, aducînd o contribuție esențială la afirmarea crescîndă a țării noastre pe arena mondială, ca factor activ al colaborării și păcii în lume.

Preocuparea continuă și acțiunea energetică a României socialiste pentru afirmarea unei politici noi pe arena internațională își găsesc o expresie elocventă în participarea sa activă, permanentă, la dezbaterile și soluționarea în spirit democratic a problemelor complexe care confruntă astăzi comunitatea statelor lumii.

Una dintre direcțiile principale ale activității internaționale a partidului și statului nostru o constituie efortul pentru realizarea unui climat de securitate, destindere și cooperare pașnică pe continentul european. Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, moment de însemnătate istorică în viața continentului, nu a fost urmată, din păcate, de pași prea mari în direcția înfăptuirii în practică a documentelor semnate. Dimpotrivă, rezultatele nesatisfăcătoare ale

reuniunii de la Belgrad au reprezentat, de fapt, un pas înapoi în această direcție. În momentul de față, se cer, de aceea, a fi întreprinse noi și susținute eforturi în vederea împlinirii în viață, ca un tot unitar, a Actului final, precum și pentru pregătirea temeinică a reuniunii din 1980, de la Madrid.

Așa cum arată întreaga evoluție istorică, asigurarea unei securități reale este condiționată, în ultimă instanță, de adoptarea unor măsuri concrete, practice de dezarmare și dezangajare militară. Acest lucru este cu atât mai adevărat în Europa, unde s-a acumulat cel mai mare arsenal de arme cunoscute în istorie. Iată de ce, adoptarea unor măsuri concrete de dezarmare și dezangajare militară constituie o necesitate stringentă, un factor fără de care nu se poate vorbi de pace traică, de o securitate adevărată, nici în Europa și nici în altă parte a lumii. Pornind de la aceste propuneri, România consideră că, în opera de împlinire a securității europene, un accent deosebit trebuie pus pe problemele dezangajării militare și dezarmării.Trebuie să acționăm ea problemele referitoare la dezangajarea militară să fie discutate în cadrul general al securității europene, cu participarea tuturor statelor. Să facem astfel ca aceste probleme să stea în centrul atenției viitoarei reuniuni de la Madrid², sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința activului central de partid și de stat din august a.e.

Relația dialectică dintre securitate, pe de o parte, dezarmare și dezangajare militară, pe de altă parte, se impune, dealtfel, a fi luată în considerare nu numai pe plan european, ci și, în general, pe arena mondială. Într-adevăr, perpetuarea neînfrinată a cursei înarmărilor, în primul rând a înarmărilor nucleare, este generator de imense primejdii pentru cauza dezvoltării popoarelor pe calea progresului și civilizației, inclusiv pentru construcția noii societăți în țările socialiste, pentru pacea și securitatea internațională. Pe lângă faptul că impun o grea povară economică și financiară tuturor popoarelor lumii, înarmările reprezintă un instrument principal în promovarea politicii imperialiste de forță și dictat, de amestec în treburile interne ale altor popoare, de întreținere a unor focare de tensiune și conflicte în diverse regiuni ale lumii.

Iată de ce, partidul și statul nostru consideră că nu poate fi asigurată o pace traică, iar desinderea internațională nu poate fi coasolidată dacă nu se pune capăt cursei înarmărilor, dacă nu se trece la adoptarea de măsuri energice și efective îndreptate spre împlinirea dezarmării. Această concluzie a fost reafirmată cu putere în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la ședința activului central de partid și de stat. Apoi, precizând că sesiunea specială a O.N.U. consacrată dez-

armării s-a încheiat cu anumite rezultate pozitive, dar, desigur, ea a adoptat numai rezoluții cu caracter general, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că, în prezent, esențialul constă în a face totul pentru a trece realmente la măsuri practice de dezarmare generală, în primul rând de dezarmare nucleară.

După cum este cunoscut, România a prezentat un amplu program de măsuri concrete menite să determine trecerea la acțiuni efective de dezarmare. În lupta pentru realizarea acestui deziderat vital al întregii omeniri, forțele progresiste, înaintate, popoarele de pretutindeni sînt chemate să-și sporească eforturile, să desfășoare o și mai intensă activitate, pentru a da viață propunerilor incluse în documentele Sesiunii O.N.U., pentru trecerea la dezarmare.

Consolidarea păcii și securității internaționale impune, în același timp, o preocupare susținută pentru soluționarea pe calea tratativelor a tuturor problemelor internaționale litigioase. Evenimentele demonstrează cu putere că ascuțirea contradicțiilor dintre state, stărele de încordare din diferite zone ale lumii, recurgerea la forță, la folosirea „ajutorului militar”, de către unele state, ca mijloc de „rezolvare” a litigiilor lor cu alte state, creează pericolul agravării situației internaționale, al izbucnirii unor noi conflicte pe scară locală sau chiar pe scară mondială, amenință libertatea și independența popoarelor, a statelor suverane.

Avînd în vedere aceste stări de lucruri, România se pronunță cu consecvență pentru diminuarea tensiunilor și încordărilor create în diferite zone ale lumii, pentru renunțarea la folosirea mijloacelor militare în soluționarea problemelor litigioase dintre state. În concepția partidului și statului nostru, abolirea politicii de forță și amenințare cu forța și înlocuirea ei printr-o politică de pace și colaborare, de reglementare pe căi politice, prin negocieri, a tuturor problemelor litigioase internaționale se afirmă ca un imperativ de prim ordin al statornicirii unor relații noi, pașnice, democratice și cu adevărat echitabile, în lumea contemporană.

Una dintre problemele cardinale ale zilelor noastre o constituie, fără îndoială, lichidarea decalajelor dintre state, fărîcirea noii ordini economice internaționale. Rezultat al vechii politici imperialiste și colonialiste, prăpastia dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare — care continuă să se adîncească, în pofida rezoluțiilor adoptate în cadrul diferitelor organizații și conferințe internaționale — afectează profund negativ evoluția mondială și creează mari pericole pentru pacea și progresul întregii omeniri, pentru viitorul tuturor statelor lumii.

În aceste condiții, este necesar să se intensifice eforturile consacrate instaurării noii ordini economice mondiale, chemată să așeze relațiile dintre toate statele pe principii noi, de egalitate și echitate, să asigure accesul neîngrădit al țărilor în curs de dezvoltare

² Ibidem, p. 23.

la știința și tehnologia modernă, să creeze condiții pentru accelerarea, pe această cale, a progresului economic-social al tuturor țărilor rămase în urmă, pentru o evoluție echilibrată a diferitelor zone ale lumii, a înțregii economii mondiale, pentru stabilitate economică pe plan internațional. Aceasta corespunde intereselor dezvoltării economico-sociale independente a tuturor statelor, aspirațiilor întregii umanități, cauzei progresului și păcii în lume.

În concepția P.C.R., lupta pentru lichidarea subdezvoltării, pentru promovarea unei noi ordini economice mondiale, constituie, în fond, o continuare nemijlocită a luptei împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, reprezintă o formă nouă a luptei de clasă pe plan internațional. Este necesar, în acest spirit, să se desfășoare lupta atât împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, cât și pentru lichidarea urmărilor acestei politici, pentru înlăturarea inegalității, a tuturor consecințelor vechii ordini mondiale, bazate pe injustiție, pe dominație și asuprire. „Considerăm — arăta secretarul general al partidului nostru — că țările socialiste, partidele comuniste și muncitorești, mișcarea revoluționară, toate forțele progresiste, democratice, trebuie să sprijine activ această luptă, să ocupe un loc important în eforturile pentru realizarea acestor obiective majore ale lumii de azi”³.

De pe aceste poziții, România consideră de datoria sa, ca țară socialistă și, în același timp, ca țară în curs de dezvoltare, să-și sporească continuu contribuția la lupta pentru lichidarea cât mai grabnică a subdezvoltării, pentru asigurarea dezvoltării independente a fiecărei națiuni, pentru instaurarea unei ordini noi, democratice și echitabile, pe arena mondială. În acest cadru se înscrie și propunerea formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Expunerea la ședința activului central de partid și de stat, privind organizarea unei sesiuni speciale a O.N.U., consacrată noii ordini economice internaționale. Sesiune care ar trebui să adopte un program clar și ferm conținând principiile, orientările și căile pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unor relații internaționale de tip nou, bazate pe deplina

egalitate și echitate. Aceasta ar constitui, neîndoiește, un pas important pe calea înlăturării aspirațiilor de pace, progres și prosperitate ale tuturor popoarelor lumii.

Marile probleme ale lumii contemporane impun — pentru a fi rezolvate în mod real — participarea activă la viața internațională a tuturor statelor și, în primul rând, a statelor mici și mijlocii, cele mai interesate în asigurarea independenței și dezvoltării lor libere, în soluționarea democratică a acestor probleme. Viața demonstrează creșterea rolului țărilor mici și mijlocii, al țărilor în curs de dezvoltare, al țărilor nealinierte, în evoluția vieții internaționale. Având în vedere această tendință obiectivă a dezvoltării istorice și fără a subaprecia, desigur, rolul pe care îl au țările mari, țara noastră se pronunță cu consecvență pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru creșterea rolului O.N.U., al altor organisme internaționale, în soluționarea problemelor complexe ale contemporaneității, pentru afirmarea cu putere în lume a principiilor dreptului internațional, a politicii de egalitate între toate țările lumii.

În strălucita sa Expunere ținută în fața activului central de partid și de stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a afirmat din nou hotărârea nestrămutată a României socialiste de a acționa cu fermitate, și de acum înainte, în vederea întăririi solidarității și colaborării cu toate forțele progresiste, cu toate popoarele și statele lumii care se pronunță pentru o politică nouă, democratică, de egalitate, pentru pace, pentru o lume mai bună și mai dreaptă pe planeta noastră, în care fiecare națiune să se poată dezvolta liber, potrivit aspirațiilor sale vitale. Această orientare a politicii externe a României, în general întreaga activitate internațională a partidului și statului nostru, sînt aprobate pe deplin și susținute cu cea mai mare hotărâre de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, de poporul român, în totalitatea sa. Sub conducerea Partidului Comunist Român, națiunea noastră socialistă își sporește continuu eforturile în lupta pentru întărirea independenței și suveranității țării, pentru progresul și înflorirea crescîndă a patriei, pentru triumful cauzei generale a socialismului, progresului și păcii.

³ Ibidem, p. 29.